

TÈCNIC EN CURES AUXILIARS D'INFERMERIA/SANITARI D'ATENCIÓ EN SALUT MENTAL

TEMARI

---

1. **Institut d'Assistència Sanitària:** Missió, valors i visió. Governança. Recursos estructurals. Activitat assistencial: atenció especialitzada, atenció a la salut mental i social, atenció primària, atenció sociosanitària i malalties degeneratives.
2. **Organització de la sanitat i legislació**
  - Estructura del Sistema Sanitari públic espanyol. Estructura del Sistema Sanitari català. Pla de Salut de Catalunya: principis generals.
  - Llei de prevenció de riscos laborals: conceptes bàsics, drets i obligacions en matèria de seguretat i salut en el treball.
  - Nivells d'assistència i tipus de prestacions. Assistència primària, assistència especialitzada. Prestacions sanitàries en l'assistència primària i en l'assistència especialitzada.
3. **Ètica i legislació**
  - Principis generals de bioètica. El secret professional: concepte i regulació jurídica. Aspectes ètics de la prestació de cures. Llei orgànica 15/1999, 13 de desembre de protecció de dades de caràcter personal: àmbit d'aplicació, conceptes bàsics, principi de la protecció de dades.
  - Drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l'atenció sanitària: dret d'informació sanitària del pacient. Dret a la intimitat del pacient.
  - Qualitat: concepte i definició. Qualitat tècnica i qualitat percebuda: concepte. El cicle de millora contínua: planificar, implantar, avaluar i activar. Resolució de problemes: el diagrama causa-efecte.
  - Professió d'infermeria: funcions del tècnic en cures auxiliars d'infermeria
4. **Documentació**
  - Documentació clínica. Història clínica en l'atenció primària. Història clínica en els hospitals. L'arxiu. Protocols d'acollida i acomiadament.
  - Documentació no clínica. Documents intrahospitalaris. Documents extrahospitalaris.
  - El consentiment informat. Adults, menors, persones incapacitades.
  - Aplicacions informàtiques i gestió de pacients. Aplicacions informàtiques: ofimàtica bàsica, Internet, Intranet, correu electrònic. Accés i continguts d'atenció als professionals mitjançant el lloc web per als professionals de l'IAS.

5. Prevenció de riscos laborals

- Risc biològic: prevenció de lesions amb material punxant o tallant. Gestió de residus sanitaris. Risc químic: ús segur d'agents desinfectants. Risc físic: radiacions.
- Riscos ergonòmics: treball amb pantalles de visualització. Manipulació manual de càrregues, mobilització de pacients. Factors de risc específics associats a la seguretat: incendis i explosió, productes químics, seguretat vial i equips de treball. Actuacions en cas d'emergència: incendis.
- Riscos psicològics i socials: organització del treball. Tècniques de gestió de l'estrès. Situacions de violència.

6. Educació per a la salut

- Concepte holístic de la persona. Necessitats de l'ésser humà.
- Concepte de salut i malaltia. Factors determinants de la salut.
- Salut pública. Salut comunitària. Indicadors de salut. Nivells de prevenció sanitària: prevenció primària, secundària i terciària.
- Educació sanitària: programes d'educació sanitària. Programes de promoció de la salut. Programes de prevenció de malalties específiques.

7. Necessitat d'higiene

- La pell: tipus de pell, identificació de lesions i patologies més freqüents.
- Les ferides: classificació de les ferides i de les cures a realitzar; úlceres per pressió, localització, tractaments i aplicació de mesures de prevenció; tipus d'apòsits.
- La higiene: tècniques i procediments en la realització dels diferents tipus d'higienes segons el pacient, condicionament de l'habitació i material a utilitzar. Registre de la tècnica i les possibles incidències.
- Realització d'higienes en pacients especials: pacient politraumàtic, pacient cremat, pacient inconscient.
- Recollida de mostres biològiques: tècniques de recollida de les diferents mostres.

8. Necessitat de repòs i moviment

- L'aparell locomotor: anatomofisiologia de l'aparell locomotor i principals patologies. La mecànica corporal: concepte de mecànica corporal, tipus de posicions i tècniques de col·locació.
- La mobilització, immobilització i deambulació: tècniques, materials i contraindicacions segons el tipus de pacient; selecció dels materials necessaris i registre d'incidències. La contenció física.
- El descans nocturn: condicionament dels diferents tipus de pacients en el descans nocturn.

9. Necessitat de respirar

- Anatomofisiologia de l'aparell respiratori i patologies més freqüents.
- Anatomofisiologia de l'aparell circulatori i patologies més freqüents.

- Els signes vitals: identificació del pacient, identificació del tipus de material, tècniques de mesura i registre de dades i incidències.
- L'oxigenoteràpia: identificació dels equips i aparells segons els diferents tipus de pacients, tècniques de realització, neteja i condicionament dels aparells i registre de dades i incidències. Respiració assistida. Exercicis respiratoris.

10. Necessitat de menjar, beure i eliminar

- Anatomofisiologia de l'aparell digestiu i patologies més freqüents.
- Anatomofisiologia de l'aparell excretor i patologies més freqüents.
- Aliments, nutrients i tipus de dietes segons els diferents tipus de pacients. Comprovació de la dieta prescrita i preparació del pacient i el material per a l'alimentació. Nutrició parenteral. Nutrició enteral, sondes nasogàstriques i tècniques d'alimentació per sonda. Registre de dades i incidències.
- Sondatge vesical: identificació dels tipus de sondes, tècniques de sondatge i protocols d'higiene en el sondatge, observació del sondatge. Control de diüresi: preparació del material adient a cada pacient, recollida i mesura de la diüresi seguint protocols d'higiene. Registre de dades i incidències.
- Ènemes de neteja: tècniques, preparació del pacient amb la posició adequada i el material adequat, informació al pacient. Registre de dades i incidències.
- Balanç hídric: concepte i càlcul d'entrades i sortides.

11. L'aparell reproductor

- Anatomofisiologia de l'aparell reproductor masculí i femení i principals
- Pacient pediàtric: tècniques d'atenció en funció de les patologies.

12. Necessitat de relació

- Anatomofisiologia del sistema nerviós i òrgans dels sentits i patologies més freqüents. Pacient neurològic.
- Anatomofisiologia del sistema endocrí i patologies més freqüents. Pacient diabètic.

13. Les cures postmortem (seguint el protocol de l'IAS)

- El difunt: identificació del cadàver i comprovació de la documentació, comunicació als familiars, preparació del material i de l'entorn per al seu condicionament, tècnica de realització del condicionament i trasllat del cadàver. Lliurament als familiars de les pertinences del difunt. Atenció psicològica als familiars.
- Pacient terminal: tipus de pacient terminal i atenció al pacient i als acompanyants.

14. Primers auxilis

- Les emergències. Avaluació, tipus, característiques i valoració de prioritats de les emergències.
- Les hemorràgies. Concepte. Classificació, actuació davant d'hemorràgies internes i externes. Concepte de shock. Signes i símptomes de shock.

- Asfíxia i aturada cardíaca. Causes de l'asfíxia i de l'aturada cardíaca. Síntomes i manifestacions. Reanimació respiratòria, ventilació artificial sense aparells i ventilació artificial amb aparells. Reanimació cardíaca: massatge cardíac extern. Posició lateral de seguretat.
- Traumatismes. Definició, classificació, signes, símptomes i immobilització de traumatismes en general. Tipus d'apòsit, fèrules i embenat. El pacient politraumatitzat: concepte i valoracions.
- Cremades. Concepte, causes, complicacions i tipus de cremades. Valoració de la gravetat, seqüència d'actuació i tractament bàsic.
- Anafilaxi. Concepte, fisiopatologia, causes, signes, símptomes i actuació del shock anafilàctic.
- Intoxicacions. Concepte de tòxic. Via d'intoxicació. Mesures generals. Principi de protecció.

15. Les malalties infeccioses

- Introducció a la microbiologia. Característiques bàsiques dels principals bacteris, virus, fongs, paràsits i altres agents patògens que infecten l'home.
- La infecció. La cadena epidemiològica. Principals malalties transmissibles, formes de prevenció: mètodes i estratègies. Accions de control.
- Les infeccions nosocomials. Malalties susceptibles d'aïllament. Tipus i tècniques d'aïllament, d'higiene hospitalària, d'eliminació dels residus.

16. Unitat del pacient/client

- La unitat del pacient/client. Estructura i composició d'una unitat del pacient/client. Condicionament i manteniment de la higiene de l'entorn del pacient/client. El llit hospitalari: tipus, accessoris i tècniques de fer el llit.

17. Comunicació

- La comunicació. Elements específics de la comunicació pacient/personal sanitari. Les actituds afavoridores per a la comunicació.
- Tècniques i habilitats de comunicació. Comunicació verbal i no verbal. L'escolta activa i l'escolta passiva.
- Aspectes específics de la comunicació amb infants i adolescents.
- Aspectes específics de la comunicació amb persones amb trastorns mentals i/o de la conducta. La comunicació amb el pacient desorientat.
- Aspectes específics de la comunicació amb les persones amb discapacitat intel·lectual.
- Elements condicionants de la dinàmica grupal. Teràpia de grups.

18. La relació terapèutica

- Aspectes ètics de la prestació de cures.
- La relació terapèutica. Fases. Les habilitats necessàries per a l'exercici de la comunicació-relació.
- Drets i autonomia del pacient.
- Procediment d'acollida del pacient.
- Identificació de necessitats de suport emocional i psicològic al pacient.
- La motivació.

19. Promoció de la salut mental

- Prevenició i promoció de la salut mental.
- Factors de risc respecte a la salut mental en les diferents etapes de la vida.
- El treball en xarxa.
- Prevenició del risc suïcidi i del risc fuga.

20. Fonaments de psicologia general i evolutiva

- Característiques personals dels individus. Models teòrics de psicologia del desenvolupament.
- Etapes evolutives i paràmetres de referència: infància, adolescència, maduresa, senectut.

21. Psicologia de la personalitat

- Personalitat i malaltia. Models teòrics. Models de tractament.

22. Els problemes de caire psíquic

- Concepte de malaltia i salut mental. Classificacions diagnòstiques psiquiàtriques.
- Signes que denoten problemàtica psíquica: ansietat, angoixa, hostilitat, agressivitat, al·lucinació, idees delirants, idees obsessives, suïcidi, l'estrès posttraumàtic.
- Grans grups de problemes psíquics: problemes d'ordre psicòtic, problemes d'ordre neuròtic, problemes de deficiència intel·lectual, demències.
- Els trastorns mentals orgànics.
- Els trastorns del son.
- Els trastorns per ús de substàncies i addiccions.
- Els trastorns mentals de la infància i l'adolescència.
- El model de recuperació en salut mental.
- Tractament dels trastorns mentals.
- L'atenció adequada a les persones que presenten problemes de caire psíquic.

23. El psiquisme

- Concepte de psicologia i components generals del psiquisme: percepció, sensació, motivació, atenció, memòria, emoció, personalitat i temperament.
- Les funcions psíquiques: intel·ligència i estats de consciència.
- Estructura i funcionament psíquic: els mecanismes de defensa, la identitat, concepte de crisi.

24. El maneig del pacient psiquiàtric

- L'afrontament davant la violència, la ira, l'agressivitat, el suïcidi i l'agitació psicomotriu.

25. Elements d'antropologia i sociologia

- La cultura: els fonaments, aspectes característics, les seves qualitats i els seus problemes.
- La societat: estatus i funcions socials. La família. Unitats socials. Els grups. Els sistemes socials i els grups. L'organització social amb relació a les èpoques culturals i a l'àmbit econòmic i biològic. L'educació i la formació de la personalitat en els diferents models socials.

BIBLIOGRAFIA:

- **IAS:** Web de l'IAS

- **Organització de la sanitat i legislació**
  - A. Losada, Operacions administratives i Documentació Sanitària, Ed. MacMillan Education
  - M.L. Garcia; M.J Simón; E. Landete Las Operaciones administrativas y la documentacion sanitaria, Es. Mc Graw Hill

- **Ètica i legislació**
  - A. Losada, Operacions administratives i Documentació Sanitària, Ed. MacMillan Education
  - M.L. Garcia; M.J Simón; E. Landete Las Operaciones administrativas y la documentacion sanitaria, Es. Mc Graw Hill

- **Documentació**
  - A. Losada Operacions administratives i Documentació Sanitària, Ed. MacMillan Education
  - M.L. Garcia; M.J. Simón; E. Landete Las Operaciones administrativas y la documentacion sanitaria, Ed. Mc Graw Hill

- **Prevenió de riscos laborals**
  - J.A. Álvarez Martínez; P. Herráez Vidal; M.A. Prieto García Formació i Orientació Laboral, Ed. MacMillan Education
  - A.M. Maya; C. Garzón; J. Agràs; R.M. Villaró; L. Orteu FOL per personal sanitari i sociosanitari Ed. Altamar

- **Educació per a la salut**
  - M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
  - P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar

- **Necessitat d'higiene**
  - A. Ortega Higiene del medi hospitalari Ed. Altamar
  - A. Mª Fernández Espinosa, E. Pérez de la Plaza Higiene del medi hospitalari Ed. . Mc Graw Hill
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valldepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar

- Altamar Atenció higiènica Ed. Altamar

- **Necessitat de repòs i moviment**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar

- **Necessitat de respirar**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar
  -

- **Necessitat de menjar, beure i eliminar**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar

- **L'aparell reproductor**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar

- **Necessitat de relació**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar

- **Les cures postmortem (seguint el protocol de l'IAS)**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar
  - I. Ruipérez Cantera, D. Sepúlveda Moya, P. Llorente Domingo Guia para Auxiliares y cuidadores del anciano Ed. Mc Graw Hill

- **Primers auxilis**
  - A. Mª Fernández Espinosa, C. González Iglesias, E. Pérez de la Plaza, Mª J. Simón, Francisco Tejido Primeros Auxilios G.M. Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega Primers Auxilis Ed. Altamar

- **Les malalties infeccioses**
  - A. Ortega Higiene del medi hospitalari Ed. Altamar
  - A. Mª Fernández Espinosa, E. Pérez de la Plaza Higiene del medi hospitalari Ed. . Mc Graw Hill
  -
- **Unitat del pacient/client**
  - E. Pérez de la Plaza, A. Mª Fernández Espinosa Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Mc Graw Hill
  - A. Ortega, G. Valdepérez, M. Briansó, R. Simón, X. Magraner Tècniques bàsiques d'infermeria Ed. Altamar
- **Comunicació**
  - M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
  - P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar
- **La relació terapèutica**
  - M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
  - P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar
- **Promoció de la salut mental**
  - M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
  - P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar
  - M. Sorribas Organització de l'atenció a les persones en situació de dependència Ed. Altamar
  - L. Fernández Barutell, J. Almeida Sánchez Organización de la atención a las personas en situación de dependencia Ed. Mc GrawHill
- **Fonaments de psicologia general i evolutiva**
  - M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
  - P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar

- **Psicologia de la personalitat**

- M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
- P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar

- **Els problemes de caire psíquic**

- M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
- P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar
- M. E. Díaz, R. Reyes, M. J. Tello Característiques i necessitats de les persones en situació de dependència Ed. Altamar
- P. García Santafé, P. Ramón Jiménez Segado, M. Osorio Otero Características y necesidades de las personas en situacion de dependencia Ed. Mc GrawHill

- **El psiquisme**

- M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
- P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar

- **El maneig del pacient psiquiàtric**

- M.P. Benito Lahuerta; M.J. Simón; A. Sánchez Moreno; M. Matachana Falagán La promoción de la salud y el apoyo psicologico al paciente Ed. Mc Graw Hill
- P. Giménez, M. Tordera, L. Beltrán Educació per la salut. Recolzament psicològic al pacient Ed. Altamar

- **Elements d'antropologia i sociologia**

- M.Sorribas, A. Garcia Mediació Comunitària Ed. Altamar